

פרק כ"ט

יחידה 57: המלחמה באפק ושליחת דוד מהמלחמה (א'-ו"א)

88 ספר שמואל א' | פרק כ"ט

פרק כ"ט

מלכות שאול			סוף ימי השופטים	
מפתל שאול	ה מאס בשאול	המלכת שאול והגלחתו	עלי	שמואל
כז-לא	יח-כז	טז-יח	י-י	א-ה

יחידה 57 - המלחמה באפק ושליחת דוד מהמלחמה (א'-ו"א)

שאלת חשיבה: הפלשתים חנו באפק ועם ישראל חנה בעין ירעאל. לפיכך תמונות של שני המקומות.

א. מה המשותף לשני המקומות?

ב. חשבו, מדוע בחרו הצבאות לחנות דווקא במקומות אלו?

1. "סרני פלשתים עברם למאות ולאלפים" - היכן היה דוד ואנשיו?
2. איזו אמירה מפורסמת על דוד הכירו שרי פלשתים בדבריהם?
3. כיצד פנה אכיש אל דוד כדי להודיע שעליו לעזוב ומדוע?
4. מדוע דוד העמיד פנים שהוא רוצה להצטרף אליו?

הקדמה

אויב פנימי - בשעת מלחמה, השלטון המרכזי צריך לחשוש משני סוגי אויבים. מצד אחד, אויב מבחוץ הוא אויב גלוי הנלחם בגלוי נגד השלטון. מצד שני, אויב מבפנים הוא אויב הנלחם באופן נסתר ושקט למרות שכלפי חוץ הוא נראה כנאמן ('גיס חמישי'). לעיתים דווקא הסוג השני של האויב עלול להיות יותר מסוכן כיוון שהוא פועל מבפנים כדי לקעקע את סדרי השלטון.

עיסוק בתכנים המרכזיים

נקודות לדיון

א. ממה חששו סרני פלשתים?

ב. מדוע רצה דוד בכל אופן להצטרף לקרב של הפלשתים? כיצד היה מתנהג?

אפשרויות למענה ולדיון

פרק זה הוא המשך של פסוק א' בפרק כ"ח, המתאר כי הפלשתים נאספים להלחם בישראל. צבאם היה עצום וחייליו סודרו בקבוצות מרחבי ממלכת פלשתים. אכיש הלך בשורה האחרונה בסדר הלוחמים, ואליו הצטרפו דוד ואנשיו. אכיש סומך על דוד לכן הוא משאיר אותו קרוב אליו. אמון זה בא לידי ביטוי במיוחד

בביטויים שאכיש מתבטא על דוד, כגון 'ישר אתה', 'לא מצאתי בך רעה' ו'כמלאך אלוקים'. סרני פלשתים בניגוד לאכיש אינם סומכים על דוד לכן הם מתנגדים נחרצות להצטרפות דוד למלחמה. הם חוששים ל'גיס חמישי' שעלול להיות לרועץ לפלשתים. הפלשתים זוכרים עוד את שירת הנשים לדוד 'ודוד ברבבותיו'.

אכיש מנסה לשכנע את סרני פלשתים, אך לשווא. כשאכיש מבשר לדוד שלא יוכל להצטרף אליהם למלחמה דוד מראה פנים זועפות על פרישתו מן המלחמה. כמובן, דוד לא העלה על דעתו להילחם בישראל לצדם של הפלשתים. ייתכן כי תכנן לחבל בקרבות הפלשתים נגד ישראל ובכך לסייע לישראל במלחמה מבלי שהפלשתים ישימו לב. בעקבות כך מובן מדוע מחה דוד על דחייתו מן המלחמה כיוון שהוא רצה לעזור לישראל דווקא מאחורי קווי האויב הפלשתי. כמו כן דוד רצה להראות נאמן בעיני אכיש, לכן הוא מחה בפניו.

המסרים העולים מן היחידה

נאמנות לעם ישראל - דוד אינו מעלה על דעתו להילחם נגד ישראל וכל מטרתו להביא לכישלון מלחמת הפלשתים.

הצעות להמחשה ולהרחבה

ניתן לצייר קומיקס המראה את הרב-שיח בין כל הצדדים.